

переважно жінками. Відмінності на лексичному та синтаксичному рівні визначаються особливостями психофізіологічного складу та стереотипами гендерно-орієнтованої мовленнєвої поведінки.

Систематизовані результати проведеного аналізу можуть бути використані для подальших досліджень у галузі вивчення стилістичної категорії експресивності, а також досліджень, пов'язаних з відмінностями мовлення чоловіків та жінок у національно-культурному аспекті.

Література

- Акимова Г.Н. Экспрессивные свойства синтаксических структур // Предложение и текст: семантика, прагматика и синтаксис / Г.Н. Акимова. – Л.: Изд-во Лен. Унив., 1988. – 247 с. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка: (стилистика декодирования) / И.В. Арнольд // Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец. "иностран. яз." – 3-е изд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с. Балли Ш. Французская стилистика / Ш. Балли. – М.: Из-во иностранной литературы, 2001. – 281 с. Галкина - Федорук Е.И. Об экспрессивности и эмоциональности в языке / Е.И. Галкина-Федорук // Сборник статей по языкознанию. – М.: Русский язык, 1958. – С.136-150 Ожегов С.И. Толковый словарь русского языка / С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова. – М.: Азбуковник, 2000. – 940 с. Писарев Д.С. Функционирование восклицательных предложений и их прагматический аспект / Д.С. Писарев // Прагматические аспекты функционирования языка. – Барнаул: Изд-во АГУ, 1983. – 400 с. Телия В.Н. Человеческий фактор в языке: Языковые механизмы экспрессивности / В. Н. Телия, Т. А. Графова, Н. А. Лукьянова и др. // Ин-т языкознания. – М.: Наука, 1991. – С. 157-178. Фирсова Н.М. Об особенностях коммуникативного поведения и языка испаноязычных женщин / Н.М. Фирсова // Филологические науки. – 2005. – №5. – С.36–42. Córdova Ahundís Patricia El habla coloquial femenina / Patricia Córdova Ahundís, María Antonieta Corona // Signos Literarios Lingüísticos (julio-diciembre, 2002. – P. 51–61. González Gabriela Ríos Diferencias léxicas entre el hombre y la mujer en tres centros de interés: Saludos, Temas de conversación y Despedidas / Gabriela Ríos González // Filología y Lingüística. – XXXIII (1). – 2007. – P. 151-166 Mouton García Cómo hablan las mujeres. / García Mouton. – Madrid: Arco Libros. – 1999. – 128 p. Wang M. R. Gender Differences in the Language for Emotions / M. R. Wang, S. C. Y. Hsieh // Asian Journal of Management and Humanity Sciences, Vol. 2, 2007. – № 1-4. – P. 89–97 http://hoteles.muchoviaje.com/hoteles/opiniones-hotel-flamero-en-matalascanas-huelva-espana_OLCS900414.aspx. <http://www.seriesdetvgratis.com/2010/01/aqui-no-hay-quien-viva-series-de-tv.html>. <http://www.youtube.com/watch?v=btw006qk3dM&feature=related>.

ВАСИЛЬЧУК Л.Ф.

Київський національний лінгвістичний університет

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

У статті мова йде про структурно-семантичні трансформації німецьких фразеологічних одиниць: про субституцію, перерозподіл, розширення, звуження їхніх компонентів.

Ключові слова: структурно-семантичні трансформації, фразеологічні одиниці, субституція, перерозподіл, розширення, звуження.

Васильчук Л.Ф. Структурно-семантические трансформации немецких фразеологических единиц. В статье речь идет о структурно-семантических трансформациях немецких фразеологических единиц: о субституции, перераспределении, расширении, сужении их компонентов.

Ключевые слова: структурно-семантических трансформации, субституция, перераспределение, расширение, сужение.

Vasylchuk L.F. Structural semantic transformation of german phraseological units. The article is devoted to research of structural semantic transformation of german phraseological units: substitution, redistribution, expansion and reduction of their components.

Key words: structural and semantic transformations, substitution, redistribution, expansion, reduction.

Мета статті – проаналізувати відношення між структурою і семантикою мовної одиниці, які є досить складними. **Актуальність** нашої наукової розвідки розкривається у потребі дослідження розвитку фразеологічного складу сучасної німецької мови, який відбувається в постійному протиставленні двох основних тенденцій – тенденції перетворень, з одного боку, і тенденції до стабілізації існуючого фразеологічного фонду, з іншого.

Фразеологізми, що є нарізнооформленими утвореннями, характеризуються значною проникливістю структури. Така специфіка ФО значно розширює можливість їхнього використання у мові. Використовуючи термін трансформація ФО, багато дослідників має на увазі виключно структурні перетворення. Обмеження поняття трансформації лише структурними змінами пояснюється ще й ототожненням трансформації ФО з варіюванням ФО. Проте не слід забувати, що фразеологічна трансформація явище не лише оказіональне, яке завжди має яскраво виражене стилістичне забарвлення, на відміну від варіантності, яка характеризується узуальними властивостями.

Враховуючи те, що перетворення форми ФО часто призводить до незначних семантичних змін ФО, вважаємо за доцільне використовувати в дослідженні термін структурно-семантичні трансформації, який вже став майже загальноживаним [Бакина 1982; Мамалига 1973].

Щодо систематизації різновидів структурно-семантичних трансформацій більш послідовною вважаємо точку зору тих дослідників, які основну ознаку для розрізнення типів перетворень ФО вбачають

у збереженні чи зміні звичної кількості компонентів ФО [Вакуров 1983; Мелерович 1997]. Перший розряд утворюють трансформації, що здійснюються заміною / субституцією / окремих компонентів фразеологізмів. До другого розряду належать трансформації, в основі яких лежать відхилення від звичної кількості компонентів ФО. Тут, у свою чергу, виділяється чотири різновиди – розширення, перерозподіл, звуження та контамінація ФО. Таким чином, серед структурно-семантичних трансформацій можна назвати: субституція; перерозподіл; розширення; звуження.

Заміна, або субституція, компонентів ФО – один з найпоширеніших видів структурно-семантичних трансформацій. Під субституцією компонентів фразеологізму ми розуміємо спосіб структурно-семантичної трансформації ФО, який полягає в цілеспрямованій заміні одного, кількох чи усіх її компонентів функціонально схожими елементами. Саме тому традиційний фразеологізм внаслідок субституції зазнає структурного переоформлення. Ми пропонуємо під структурою ФО розуміти її будову, тобто склад, взаємне розміщення та взаємозв'язок складових частин ФО – компонентів. Структурна організація ФО при субституції може зазнавати змін більш або менш суттєвих, що залежить, у першу чергу, від характеру заміника традиційного компонента фразеологізму. Такий заміник може виражатися або одним, або цілим словосполученням. При заміні компонента ФО словосполученням завжди береться до уваги його лексичне значення. Принагідно зауважимо, що необхідною умовою будь-якої субституції є перенесення фразеологізму з одного семантичного плану в інший.

Цікавими з лінгвістичного погляду є приклади абсолютної, максимальної лексичної субституції. У таких випадках заміні підлягають усі компоненти ФО. Структурна модель та фразеологічне цілісне значення ФО зберігаються. Це ще раз свідчить про міцне закріплення того чи іншого фразеологізму суспільною мовною свідомістю, оскільки навіть максимальна мобільність лексичного складу не стає на перешкоді розпізнання загальновідомого фразеологізму. У цьому дають можливість переконатися приклади: *Aller Gute! – Hals- und Beinbruch!: der Ofen ist aus – alles ist verloren*.

Вперше термін перерозподіл використовувався російськими лінгвістами минулого століття під час вивчення словотворення, Н.М. Шанський називав його “словотворчим” у зв'язку з аналогічністю процесу перерозподілу тому процесу, який спостерігається в морфологічній структурі слова [Шанський 1985, с. 213]. Він вперше застосував його при вивченні російського фразотворення [Шанський 1985, с. 88-126]. І.І. Чернишова – німецької фразеології [Чернышева 1970, с. 134].

Н.М. Шанський розуміє під процесом перерозподілу ФО “ту чи іншу зміну зв'язків та співвідношень між значенням фразеологізму в цілому і значенням... його компонентів, що не веде до втрати вмотивованості загального значення” [Шанський 1985, с. 109].

З іншого боку підійшла до вирішення цього питання І.І. Чернишова. Вона досліджувала виникнення ФО шляхом перерозподілу прислів'їв з семантичною структурою складнопідрядного речення типу *Wer Butter auf dem Kopfe hat, soll nicht in die Sonne gehen*. Під час перерозподілу прислів'я нова ФО утворюється на основі першої його частини, умовного підрядного речення *Wer Butter auf dem Kopfe hat*. Друга частина прислів'я, що несе глибокий моральний зміст, повчання, не входить до смислової структури нового фразеологізму. Звідси висновок, що “фразеологічний фонд поповнюється одиницями, які мають цілісне значення” [Чернышева 1970, с. 34].

Незважаючи на більш всесторонній аналіз питання, що враховує не лише розгляд семантики, але й структури ФО, І.І. Чернишова досліджувала його на одному типі стійких словосполучень. Між іншим, як свідчать результати нашого аналізу, перерозподіл є одним з найпродуктивніших способів утворення ФО – стійких словесних комплексів різних типів.

У визначенні терміна перерозподіл ми дотримуємося думки С.Н. Денисенко, яка вважає, що “перерозподіл – це такий структурно-семантичний спосіб творення ФО на основі стійкого фразеологізму, під час якого внаслідок посилення ступеня її узагальнено-метафоричного значення відбувається втрата компонента, що належав до окремого конкретного значення ФО, супроводжуючись ситуативно зумовленими змінами в морфологічній структурі дієслівного компонента...” [Денисенко 1988, 37]. Автор розглядає утворення ФО на основі стійких фраз з структурою простого і складного речення / складнопідрядного і складносурядного.

У процесі функціонування ФО в мовленні відбувається її семантичне оновлення завдяки все більшому віддаленню від джерела: від конкретного значення до абстрактного, від окремого випадку до узагальнень. С.І. Курилович досліджував процеси деривації в лексиці: між лексичним значенням частини мови та її синтаксичними функціями існують певні відношення, що відображаються у напрямку процесу деривації. С.І. Курилович ділить процес деривації, пов'язуючи його з формотворенням, на два стани: “деривацію лексичну / семантичну / і деривацію синтаксичну / граматичну /, даючи визначення синтаксичного деривата як форми з тим же лексичним змістом, що й у вихідній формі, але з іншою синтаксичною функцією” [Курилович 1962, с. 57]. Дістаючи нову базу деривації, нова форма отримує нову функцію. Так, інфінітив перестає бути непрямим відмінком імені дії і стає дериватом власного

дієслова. Різноманітні словозмінні форми виконують різні синтаксичні функції. Таким чином, лексичне значення похідного компонента / синтаксичного деривата / не змінюється. Він відрізняється від вихідного лише своєю синтаксичною функцією, а свою синтаксичну функцію він змінює завдяки подальшому абстрагуванню ФО від конкретної вихідної ситуації при вторинному фразотворчому процесі. Граматичні перетворення у таких випадках є наслідком семантичних процесів. Інакше кажучи, зміни в морфологічній структурі ФО – це наслідок семантичних змін.

Ще одним шляхом утворення фразеологізмів на основі стійких словесних комплексів є звуження фразем. Для його позначення застосовувалися різні терміни. Так, Б.А. Ларін, розглядаючи питання про “історичну еволюцію фразеологічних сполучень” виділяє тричленну схему утворення ФО із змінних словосполучень. У цій схемі на третьому місці після перетворення вільного словосполучення в переносно-образне висловлювання узагальнюючої думки – стійке метафоричне словосполучення, – стоїть утворення ідіом, яке ми називаємо звуженням. Вивчаючи розвиток фразеологізмів на матеріалі російських прислів'їв, Б.А. Ларін вважає найсуттєвішим і вирішальною умовою виділення компонентів прислів'їв в самостійну стійку сполуку слів – виділення семантичного стрижня прислів'їв. У тривалому мовленнєвому вживанні прислів'я скорочуються, зберігаючи при цьому найнеобхідніший елемент: початок, кінець чи середину “формули”. Первинний склад речення деформується, від нього залишається лише “сигнальний фрагмент”, який і перетворюється в ідіому – неподільне словосполучення, так як повна форма забувається. З цим процесом може бути пов'язане й порушення первинної граматичної форми “мовлення”, яка зберігається у вжитку віками, що відбувається у зв'язку із загальною еволюцією граматичної системи мови [Ларін 1977, с. 94]. На матеріалі російської мови звуження ФО досліджував також Н.М. Шанський, називаючи це явище “скороченням фразеологічних зворотів”, “еліпсисом” [Шанський 1985, с. 144]. Така трансформація лексичного складу фразеологізму, як зазначав Н.М. Шанський, супроводжується і його структурною перебудовою. Внаслідок скорочення стійкої сполуки слів стають більш виразними в стилістичному плані. У самому новоутворенні на основі еліпсиса відбувається переоформлення структури фразеологізму.

Переконливою є точка зору А.М. Бабкіна, який розглядає перетворення вихідної фраземи, виходячи з позицій зміни її семантики і структури. Один з видів зміни стійкого словесного комплексу в цьому плані він назвав редукцією стійкого словесного комплексу. Редукція – зникнення деяких слів – компонентів фразеологізмів, внаслідок якого ФО стає компактнішою та лаконічнішою, що підвищує властивість поєднуватися з іншими словами і відповідає її семантичній еволюції. Це питання А.М. Бабкін розглядає в зв'язку з функціональним підходом до вивчення фразеологізму в світлі його семантичної і функціональної наближеності до слова, редукція у такому випадку стає живим засобом поповнення фразеологічного складу новоутвореннями в пошуках змістової та стилістичної виразності.

Термін “відособлення” як звуження компонентного складу використав А.В. Кунін. Він поєднував подібний процес утворення ФО із загальним процесом фразеологічної деривації поряд з утворенням складних слів, омонімів, нових слів і ФО на базі прислів'їв. Учений виділяє на матеріалі англійської мови чотири способи відособлення компонентів ФО: відособлення початкових, середніх, кінцевих компонентів, початкових і кінцевих компонентів або середніх і кінцевих. Всі ці способи він називає різновидами творення ФО за допомогою їхнього відокремлення під складу вихідного фразеологізму. На прикладі дієслівних фразеологізмів А.В. Кунін показує, що вичленування ФО відбувається внаслідок розпаду одиничної сполучуваності. Набувши самостійності, новоутворена ФО сполучається з широким колом дієслів.

С.Н. Денисенко досліджує на фразеологічному матеріалі німецької мови звуження компонентів фразем усіх типів, тобто усіх ФО, що співвідносяться за своєю граматичною структурою з реченням або словосполученням. В її розумінні звуження у фразеології є, перш за все, виділенням, відривом від усієї групи компонентів вихідного фразеологізму неподільних компонентів, які за своїми категоріально-мовними ознаками є ФО. Відокремившись, вони набувають індивідуального, цілісного значення та властивості виконувати елементарну номінативну функцію. Звуження – складний процес зміни структури і семантики фразеологізмів. Тут може мати місце і семантичне збагачення звужуваних компонентів за рахунок змісту цілого стійкого словесного комплексу, і набуття ним більшого відхилення у значенні порівняно з вихідним фразеологізмом та ін. Звужувані компоненти ФО мають єдиний зміст та незмінний формальний статус, який характеризує їх як синтагму для позначення певних сполучень слів.

Відстоюючи позицію С.Н. Денисенко, ми розглядаємо звуження фразем як один із способів збагачення складу досліджуваного фразеосемантичного поля. Матеріалом для творення нових фразеологізмів служать фраземи з синтаксичною структурою простою і складною речення.

Аналізуючи ФО-деривати, приходимо до висновку, що всі вони утворені завдяки звуженню початкових і кінцевих компонентів вихідних фразем. Вони розвивають значення, притаманне вихідним ФО в цілому. Такі семантично намагнічені похідні ФО реалізують своє значення при окремому вживанні,

виділяючись зі складу фраземи і стаючи самостійними стійкими словесними комплексами, яким відповідає єдине поняття.

Прикладом звуження початкових і кінцевих компонентів простого речення (фраземи) є фразеологізм біблейського походження *nun / oder dann / hat die liebe Seele Ruh /*, який з'являється завдяки висловлюванню з біблії “*Liebe Seele, du hast einen grossen Vorrat auf viele Jahre, habe nun Ruhe*” [Duden 1992, с. 650]. Становлення цілісного значення цього фразеологізму супроводжується метафоричним зсувом, який характеризується подальшим розвитком абстракції і набуттям експресивно-оцінним компонентом жартівливого забарвлення.

Нові ФО утворюються також звуженням компонентів фразем з структурою складного речення: складнопідрядного і складносурядного. Нами зафіксовано звуження початкових, середніх і кінцевих компонентів головного і підрядного речення.

Таким чином, звуження компонентів фразем є результатом перетворення вихідної фраземи, що проходить: → на основі узагальнено-метафоричного наповнення певної нерозривної групи компонентів семантичного стрижня стійкої фрази; → на основі порівняння, що складає специфіку семантики цієї фраземи. Цей спосіб супроводжується різноманітними модифікаціями граматичного складу досліджуваних фразем. Найбільш характерним є звуження початкових і кінцевих компонентів фразем з синтаксичною структурою простого і складного речення. Вихідні фраземи відрізняються частковим семантичним зсувом, основне навантаження якого несуть компоненти, які підлягають звуженню. Відірвавшись від інших компонентів вихідної фраземи, вони мають тенденцію до посилення узагальнено-метафоричного значення та розвитку додаткової конотації. Вихідні одиниці можуть бути надто різноманітними за своїм походженням, а також за формою: прислів'ями, приказками, авторськими ФО. За своїми структурно-семантичними особливостями завдяки звуженню утворюються іменні і дієслівні ФО / перевага надається іменним /.

Трансформації ФО за допомогою розширення їхнього компонентного складу належать до найчисельніших. Суть розширення фразеологізмів полягає у внесенні до традиційної структури ФО таких слів чи словосполучень вільного вжитку, які надають фразеологізмові більшої конкретності, наближаючи його до тієї ситуації, в якій він застосовується. Дослідники трансформацій одноставно визнають розширення ФО одним з найчисленніших різновидів модифікацій структурно-семантичного ФО. Розширення фразеологізмів фразеології пояснюють здатністю їхньої структури до розгортання за рахунок введення нових компонентів, тобто слів вільного використання [Вакуров 1983; Шанский 1985]. В основу класифікації типів розширення ФО, як правило, кладуть відношення поширювача до членів речення, внаслідок чого виділяється атрибутивний / поширювач є означенням до іменного компонента /, об'єктний та обставинний / поширювач виконує роль додатка або обставини, що стосується дієслівного компонента ФО / тип [Бакина 1982; Бойко 1981; Вакуров 1983]. Береться до уваги і позиція поширювача стосовно фразеологізму, на основі чого дослідники виділяють препозитивні, інтерпозитивні та постпозитивні розширення ФО [Бойко 1981]. Інтерпозитивні розширення ФО отримали назву вклинювань.

На матеріалі української мови розширення ФО як спосіб трансформації був предметом уваги окремих дослідників [Білоноженко 1989; Чабаненко 1981]. А.Г. Мамалига та О.А. Сербенська виділяють цей тип трансформацій фразеологізмів на матеріалі публіцистики, інші фразеологи-україністи лише констатують мою наявність, не вдаючись до викладу свого розуміння цього явища.

Розширення ФО – це різновид структурно-семантичного типу фразеологічних трансформацій, при якому слова вільного вжитку, взаємодіючи з компонентами фразеологізму, потрапляють у традиційну структуру ФО і розширюють її. Здатність ФО до розширення структури свідчить про те, що її компоненти зберігають самостійну лексико-граматичну валентність, нагадуючи цим звичайні слова. Розширення компонентного складу ФО здійснюється двома напрямками: в межах ФО і фраземи – простого речення. Це такий структурно-семантичний спосіб творення фразеологізмів, при якому відбувається своєрідна деформація первісної структури ФО. Вона сприяє збагаченню семантики, розширенню семантичного обсягу за рахунок нових компонентів, які можуть уточнювати, посилювати або послаблювати значення ФО, а також сприяти посиленню ослабленню або уточненню образності, експресивності і емоційного заряду похідної ФО [Денисенко 1988, с. 90].

Розширення компонентного складу ФО відбувається у напрямку від словосполучення до речення – простого і складного. Фразеологізми, що залучаються до цього дериваційного процесу, відрізняються за своїми структурно-граматичними особливостями. В основному переважають три типи ФО: дієслівні, іменні та парні стійкі словосполучення. Компонентний склад дієслівних ФО розширюється в межах простого і складного речення, компонентний склад іменних ФО і парних ФО – в межах простого речення.

Діахронічний аналіз одного із шляхів виникнення стійких фраз дозволяє зробити висновок, що його склад може поповнюватися внаслідок: розширення компонентного складу ФО / стійких словосполучень / в межах простого і складного речення / складнопідрядного і складносурядного /; розширення

компонентного складу стійких фраз з синтаксичною структурою простого речення в межах стійких словесних комплексів і синтаксичною структурою складних / складнопідрядного і складносурядного / речень.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, різновиди структурно-семантичних трансформацій можна систематизувати і досліджувати таким чином: перший розряд утворюють трансформації, що здійснюються заміною / субституцією / окремих компонентів фразеологізмів. До другого розряду належать трансформації, в основі яких лежать відхилення від звичної кількості компонентів ФО.

Література

Бакина М.А. Общезыковая фразеология как выразительное средство современной поэзии // Языковые процессы в современной русской поэзии. – М.: Наука, 1982. – С. 189-308. Білоноженко В.М., Гнатюк І.С. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні. – К.: Наук. думка, 1989. – 155 с. Бойко О.В. Приемы экспрессии устойчивых словесных комплексов в сатирико-юмористических жанрах / в сопоставлении с украинским языком / Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Днепропетровск, 1981. – 24 с. Вакуров В.Н. Основы стилистики фразеологических единиц. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1983. – 175 с. Денисенко С.Н. Фразеобразование в немецком языке / Фразеологическая деривация как системный фактор фразеобразования /. – Львов: Издательское объединение “Вища школа”, 1988. – 197 с. Курилович С.И. Деривация лексическая и деривация синтаксическая // Очерки по лингвистике. – М., 1962. – С. 56-70. Ларин Б.А. История русского языка и общее языкознание: / Избр. работы /. – М.: Просвещение, 1977. – 222с. Мамалига А.І. До питання про структурно-семантичні зміни фразеологізмів у мові газет / на матеріалі українських та російських газет // Укр. мовознавство. – 1973. – Вип. І. – С. 72-79. Мелерович А.М., Мокиенко В.М. Фразеологизмы в русской речи. Словарь. – М.: “Русские словари”, 1997. – 864 с. Чернышева И.И. Фразеология современного немецкого языка. – М.: Высш. шк., 1970. – 199 с. Шанский Н.М. Фразеология современного русского языка: Учеб. Пособие для студ. высш. учеб. завед. по спец. “Русский яз. и лит.”. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 1985. – 160 с. Duden. Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. Bearbeitet von Günther Drosdowski und Werner Scholze-Stubenrecht. – Duden. Bd. II. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 1992. – 864 S. Чабаненко В.А. Стилістичне увиразнення фразеологізмів // Укр. мова і літ. в шк. – 1981. - № 9. – С. 60-62.

VERBITSKAJA T.D., FRUMKINA A. L.

(Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова)

EINIGE DEKODIFIZIERUNGERSCHERUNGEN ANLAUTENDER VOKALE IN DER MASSEN MEDIENS PRACHE

Вербицька Т.Д., Фрумкіна А.Л. Деякі вияви декодифікації початкової фонації голосних у мові ЗМІ. При вивченні різних видів початкової фонації голосних у німецькій мові було виявлено суттєві протиріччя у визначенні та позначенні оклюзії всередині кодифікованої норми. У статті розглянуто розходження у реалізації способів експлозії «з гортанною змичкою – без гортанної змички», як у кодифікованій нормі, так і при її зіставленні з реальною нормою, що яскраво представлена у мові дикторів та модераторів публічного радіо-телемовлення Німеччини

Ключові слова: система вокалізму, гортанна змичка, оклюзія, вимовний стандарт, фоностилістичний рівень.

Верbitskaja T.D., Frumkina A.L. Некоторые проявления декодификации начальной фонации гласных в языке СМИ. При изучении разных видов фонации гласного в немецком языке были выявлены существенные противоречия в определении и обозначении окклюзии внутри кодифицированной нормы. В статье рассмотрены расхождения в реализации способов эксплозии «с гортанной смычкой – без гортанной смычки», как в кодифицированной норме, так и при сопоставлении ее с реальной нормой, которая представлена в речи дикторов и модераторов общественного теле-радио вещания Германии.

Ключевые слова: система вокализма, гортанная смычка, окклюзия, произносительный стандарт, фоностилистический уровень.

Verbitskaja T.D., Frumkina A. L. Some decodification's phenomenon of initial vowel in the Mass Media language. The paper focuses on the problem of German standard pronunciation variability and the radio and television announcers' speech influence on the linguistic consciousness. Substantial divergences in the realization of the explosion mode “with laryngeal occlusion – without laryngeal occlusion” are ascertained in the announcers' speech within the codification. It demonstrates the variety of the standard pronunciation and can be evident of the subsequent development of the German vocalism system.

Key words: vocalism system, glottal stop, occlusion, standard pronunciation, phonostylistical level.

Obwohl der internationale Gebrauch der Sprache der grundlegende ist und bei allen anderen Formen des Sprachgebrauchs überwiegt, orientieren sich linguistische Analysen und Lehrwerke fast ausschließlich auf die Schriftsprache. Da die gesprochen sprachliche Kommunikation aber heutzutage im Vordergrund steht (Massenmedien, Telefon, VOIP), hat die Lautsprache den führenden Platz eingenommen. Deshalb trägt die Arbeit an der Lautsprache zur Verbesserung der Kommunikationsfähigkeit bei und stellt damit einen Beitrag zur Entwicklung der kommunikativer Kompetenz dar [Verbitskaja, Vasylychenko 2010, s.252].

Das Ziel des vorliegenden Artikels ist es die lautliche Seite der Massenmedien zu untersuchen und die Realisation der anlautenden Vokale mit der kodifizierten Norm zu vergleichen.